

ออกแบบรัฐไทย ให้เป็น Open Government (ของจริง)

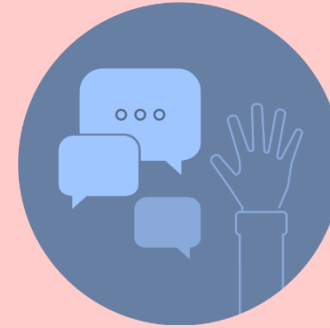
ธิปไตย แสละวงค์

สถานการณ์ของรัฐไทยในมุมมอง Open Government

รัฐโปร่งใสปานกลาง ค่อนข้างต่ำ

- มีนโยบายเปิดข้อมูลและมีกฎหมายสร้างความโปร่งใส (พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ) แต่ยังคงต้องปรับปรุงการตีความและการบังคับใช้
- ยังปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงออกและเซ็นเซอร์อินเทอร์เน็ต ทำให้ประชาชนไม่ไว้วางใจรัฐ

รัฐเริ่มมือกับภาคสังคม แต่ยังขยายผลน้อย

- ยังขยายผลน้อย เช่น ข้อตกลงคุณธรรม
- เจ้าหน้าที่ไม่กล้าทดลองนวัตกรรมเพราะกลัวบทลงโทษ

คนไทยเข้าถึงข้อมูลของรัฐได้ยากและขาดเสรีภาพในการวิจารณ์รัฐ

- WJP Rule of Law Index ด้าน Open Government ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยภูมิภาคเดียวกัน
- Global Right to Information Rating w.s.u. ข้อมูลข่าวสารฯ ไทย ได้ 76 คะแนน เต็ม 150 คะแนน
- Global Expression Report ประเมินไทยมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง (civic space) และเข้าถึงข้อมูลรัฐต่ำ (transparency) ลงตลอด 10 ปี (2552 – 2562) อยู่ในกลุ่ม In Crisis เช่นเดียวกับฮ่องกงและฟิลิปปินส์
- Open Budget Survey ประเมินว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางงบประมาณน้อย (13/100 คะแนน) น้อยกว่าฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย ประชาชนไม่มีโอกาสร่วมร่างและเสนองบประมาณ รัฐบาลควรกำหนดให้ สวป. เปิดเอกสารคำนวณงบประมาณ

#ไม่เอาพรบข้อมูลข่าวสาร อย่าให้รัฐปิดหูปิดตาประชาชน

แคมเปญประสบความสำเร็จ

การรณรงค์สำเร็จตามเป้าหมาย โดยมีผู้สนับสนุนจำนวน 18,807 คน

อย่าให้รัฐปิดหูปิดตาประชาชน

ขอเชิญชวน ประชาชน ร่วมตั้งเสียงคัดค้านร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร

ด่วน! ขึ้นตัว 22,000 รายชื่อ ก่อนวันที่ 22 พ.ค. 2564

โครงการ 94 CODE เพื่อร่วมตั้งชื่อผู้สนับสนุน change.org

แชร์แคมเปญ

ส่งข้อความทาง Facebook

ให้รัฐบาลเปิดเผย “ข้อมูลบริหารจัดการและกระจายวัคซีนโควิด-19 ตามหลัก Open data”

ให้รัฐบาลเปิดเผย

ข้อมูลบริหารจัดการและกระจายวัคซีนโควิด-19 ตามหลัก Open data

มีผู้สนับสนุน 8,364 คน ขออีกให้ถึง 10,000 คน!

วิชา ทองสง ลงชื่อสนับสนุน 2 ชั่วโมงที่ผ่านมา

สุภาภรณ์ วงศ์จันทร์ ลงชื่อสนับสนุน 4 ชั่วโมงที่ผ่านมา

ขอบคุณที่สนับสนุนแคมเปญนี้ นี่คืออีกหนึ่งสิ่งเล็กๆ ที่จะช่วยให้แคมเปญประสบความสำเร็จ! แต่เรายังต้องการอีก 1,636 รายชื่อเพื่อให้ถึงเป้าหมาย - เราอยากให้คุณช่วย

Kokoyadi Te ได้สร้างแคมเปญรณรงค์ให้โรงเรียน รัฐบาล และผู้มีอำนาจตัดสินใจอื่นอีก 2 คน

change.org (2564)

คนไทยยังมีส่วนร่วมน้อย บางกลุ่มถูกละเลย

- Worldwide Governance Indicators ประเมินไทยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการของรัฐ (Voice and Accountability) ต่ำกว่ากลุ่มประเทศรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง และมีแนวโน้มต่ำลงตั้งแต่ปี 2552
- E-Government Index ประเมินความพร้อมรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ไทยได้อันดับที่ 3 ของอาเซียน แต่ได้คะแนนต่ำด้านบริการออนไลน์
- E-Participation Index ประเมินการมีส่วนร่วม ได้คะแนนต่ำด้าน E-Decision ปรับปรุงบริการให้เชื่อต่อกลุ่มผู้เปราะบาง

การมีส่วนร่วม 3 ระดับ

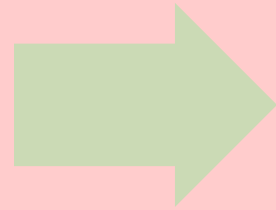

กรุงเทพฯ (2563)

ประเทศไทยพร้อมเข้า OGP แต่ติดที่รัฐลดรอบเสรีภาพ

Core Eligibility ได้ 94% (ผ่าน)

- ความโปร่งใสทางการคลัง (Open Budget Survey)
- สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ (Open Society และ Centre for Law and Democracy)
- การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐต่อสาธารณชน (ธนาคารโลก)
- ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (EIU Democracy Index)

Values Check ได้ 40%

- Varieties of Democracy (V-Dem) ๓
 - ควบคุมกิจกรรมการเมืองของภาคประชาสังคม (CSO Entry and Exit) เท่าอินเดีย
 - ปราบปรามกิจกรรมการเมืองจากรัฐ (CSO Repression) แย่กว่าฟิลิปปินส์

ข้อเสนอแนะ

ปรับนโยบาย-แก้กฎหมาย

- สร้างนโยบายการเมืองเปิด เลิกนโยบายสกัดความเห็นทางการเมืองในโลกอินเทอร์เน็ตหรือบล็อกเว็บไซต์
- **เลิกไล่ฟ้องหมิ่นประมาทประชาชน**
- พิจารณาแก้กฎหมาย
 - ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ
 - ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมฯ
 - แก้ไข พ.ร.บ. คอมฯ นิยาม “ข้อมูลบิดเบือน”

สร้างแรงจูงใจ-ปรับองค์กร

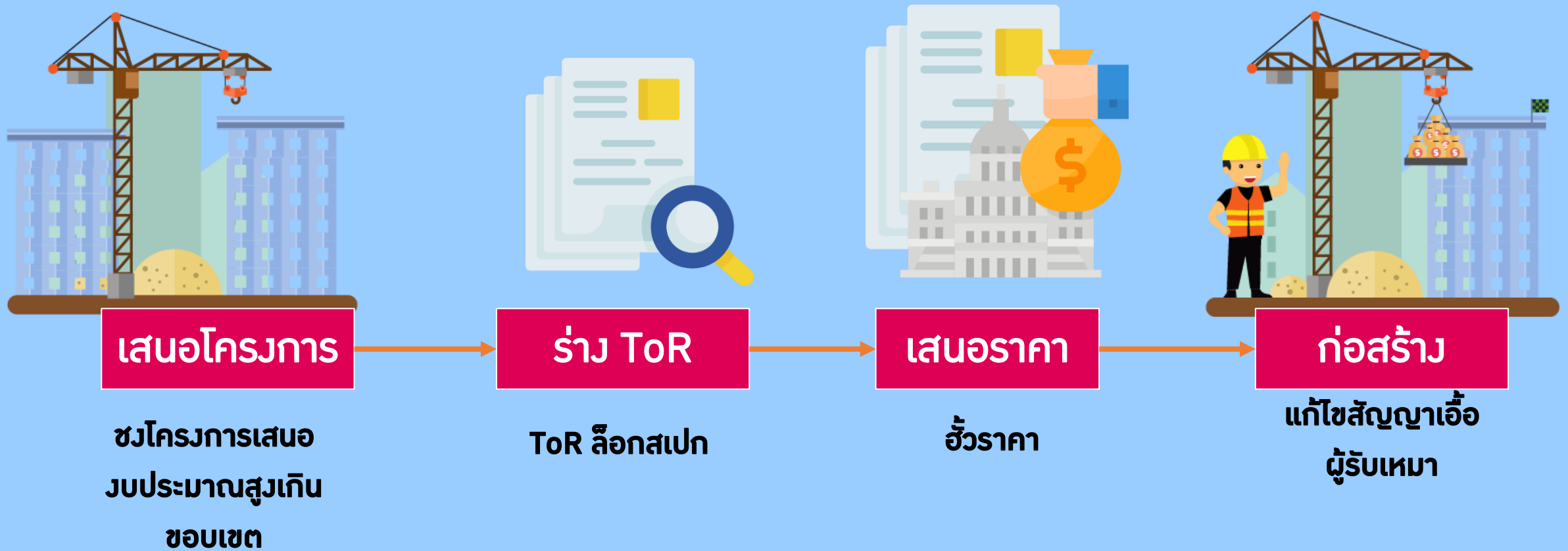
- ครม. ประเมินเจ้ากระทรวงตามระดับความโปร่งใสเป็นแบบอย่าง
- ปลดล็อกกฎระเบียบภายในองค์กรให้เกิด innovation sandbox กล้าล้มเหลว กล้าร่วมมือกับภาคสังคม

ให้ภาคสังคมมีส่วนร่วม

- ตัดสินใจใช้งบประมาณ
 - citizen budgeting
 - ร่วมพัฒนาพื้นที่กับภาคสังคม เช่น โมเดลนักบริหาราชุมชน ข้อตกลงคุณธรรม
- ปรับบริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อย่างแท้จริง
 - E-tax, E-licensing
- เปิดข้อมูล
 - เปิดบัญชีทรัพย์สินข้าราชการการเมืองทุกคน, เปิดมติ ครม. ฉบับจริง

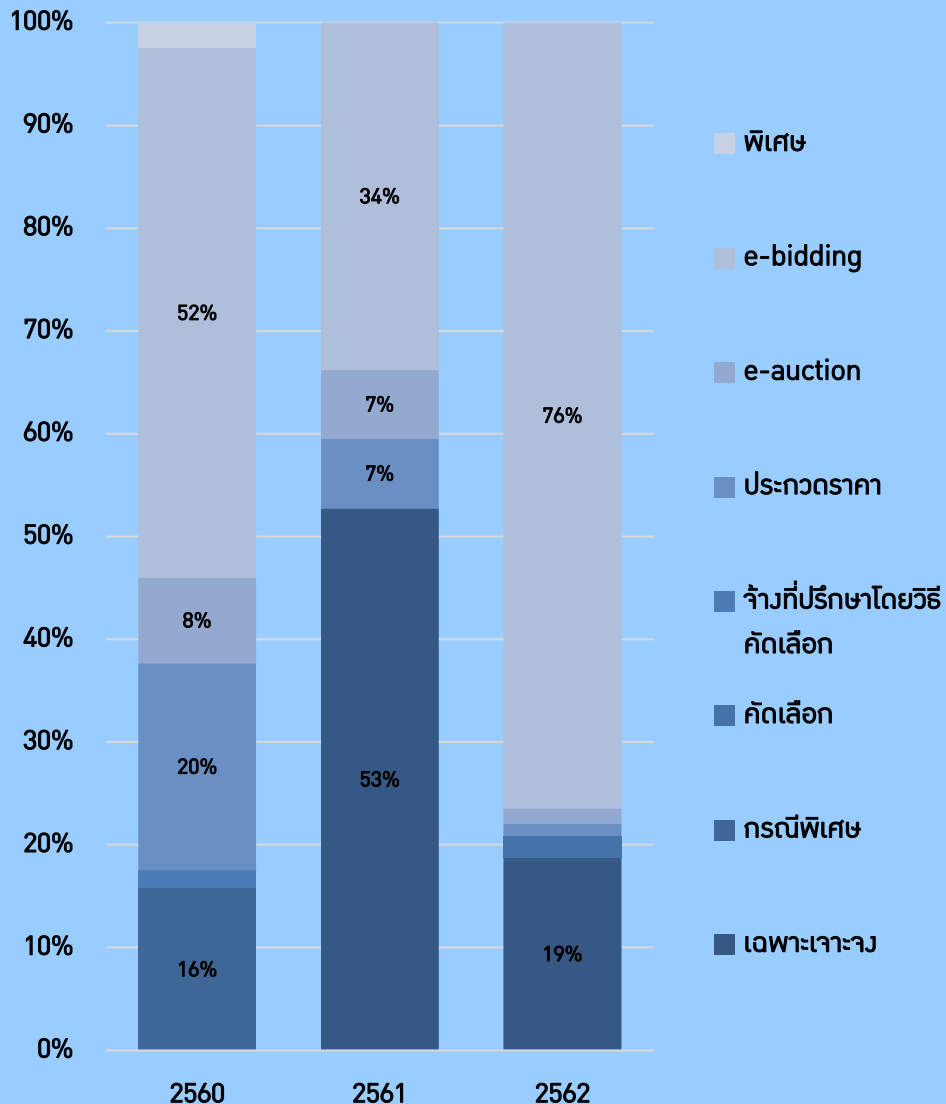
กรณีศึกษา: ข้อตกลงคุณธรรม

ปัญหา: การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐไม่โปร่งใส

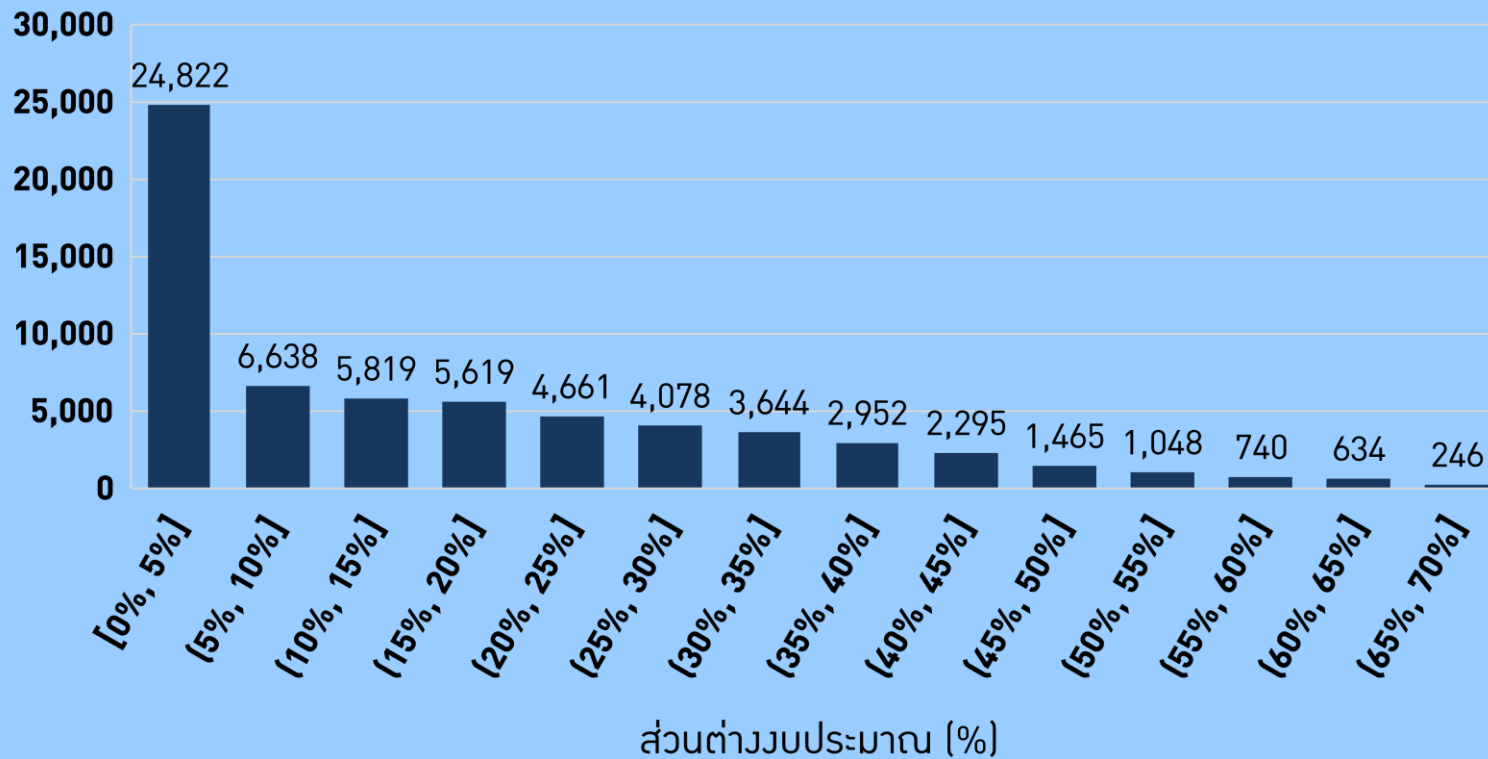

ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา รัฐจัดซื้อจัดจ้างด้วย E-bidding มากขึ้น แต่โครงการส่วนใหญ่ยังมีประหยัดงบประมาณไม่เกิน 5%

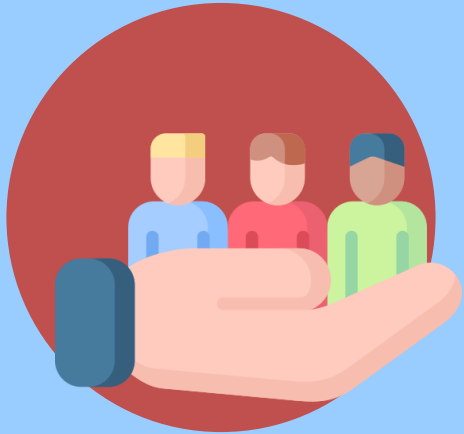
การจัดซื้อจัดจ้างวิธีต่าง ๆ

ส่วนต่างงบประมาณและมูลค่าสัญญาโครงการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธี e-bidding

“ข้อตกลงคุณธรรม” (Integrity Pact)

องค์กรต่อต้านคอร์รัปชันฯ และองค์กรวิชาชีพ

- ส่งอาสาสมัครร่วมสังเกตการณ์ทุกขั้นตอน
- ย่อยข้อมูลเทคนิคเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ

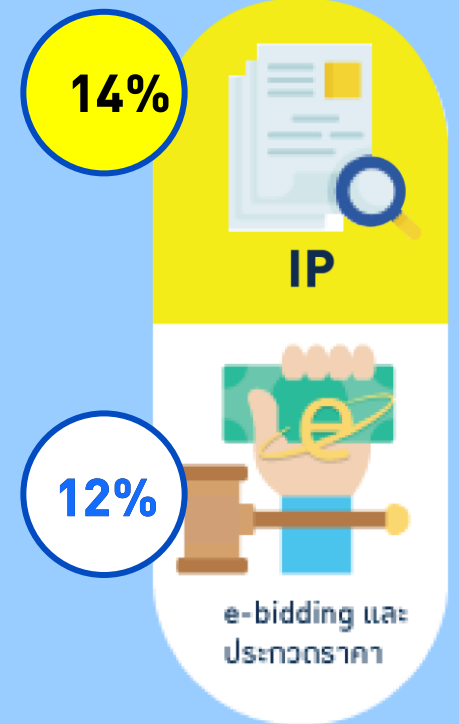
กรมบัญชีกลาง

- สนับสนุนงบประมาณให้ IP
- ประสานหน่วยงานเจ้าของโครงการและคู่สัญญา

หน่วยงานเจ้าของโครงการและ เอกชนคู่สัญญา

- ลงนามร่วมมือและยินยอมให้ข้อมูล

IP ลดต้นทุนรัฐ
5 หมื่นล้านบาท
ตลอด 5 ปี

ข้อจำกัดและปัจจัยความสำเร็จ

ข้อจำกัด

- ต้องใช้งบประมาณเพิ่มเพื่อจ้างอาสาสมัครตรวจสอบโครงการ
- ไม่ได้กำหนดทุกโครงการจัดซื้อจัดจ้างต้องเข้า IP

ปัจจัยความสำเร็จ

ถูกทดลองใช้ในต่างประเทศแล้ว

มีบทบัญญัติ ไว้ใน พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้างฯ

ข้อเสนอแนะ

ปลดล็อกกฎหมาย

ปรับหรือออกกฎหมายใหม่
เพื่อลดความเสี่ยงให้แก่ฝ่าย
ที่เกี่ยวข้อง

สนับสนุนทรัพยากร

สนับสนุนข้อมูล
งบประมาณ
และช่วยขยายผล

ไม่ Hijack ผลงานภาคสังคม

มองภาคสังคม
เป็นภาคีร่วมระยะยาว

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พ.ศ. ๒๕๖๑
สำหรับหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหน่วยงาน : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

วัน/เดือน/ปี : ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๔

หัวข้อ: งานนำเสนอ (PowerPoint) “ออกแบบรัฐไทย ให้เป็น Open Government (ของจริง)”
โดย ธิปไตย แสละวงค์

รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ)

งานนำเสนอ (PowerPoint) “ออกแบบรัฐไทย ให้เป็น Open Government (ของจริง)”
โดย ธิปไตย แสละวงค์

Link ภายนอก: ไม่มี

หมายเหตุ:

ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล

สุชาภา วรินทร์เวช

(นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

วันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ผู้อนุมัติรับรอง

สุชาภา วรินทร์เวช

(นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ (หัวหน้า)

วันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่

พศวีร์ วัชรบุตร

(นายพศวีร์ วัชรบุตร)

นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

วันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔